

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
despre controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului
Republicii Moldova nr.1147 din 10 decembrie 1997
"Cu privire la hotelul "Meridian"*

Nr.46 din 21.09.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.109-111/56 din 07.10.1999

* * *

* M.O., 1998, nr. 6-7, art. 44.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Mihai COTOROBAI - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputatului în Parlament Valentin Dragan, autorul sesizării, reprezentantului Guvernului Olga Poalelungi, viceministru al justiției, dlui Grigore Nistor, consultant principal în Direcția juridică a Cancelariei de Stat, și în prezența dlui Vasile Damian, vicepreședinte al "MOLDCOOP"-ului, dnei Varvara Dulghieru, șefa direcției organizarea muncii juridice a "MOLDCOOP"-ului, călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 1147 din 10 decembrie 1997 "Cu privire la hotelul "Meridian" (în continuare - Hotărîrea Guvernului nr. 1147).

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Valentin Dragan, depusă la 26 martie 1999, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 6 aprilie 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării prealabile a sesizării, pe marginea problemelor abordate în sesizare, au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Guvernului, Uniunii Asociațiilor de Consum din Moldova (MOLDCOOP) și Primăriei municipiului Chișinău.

Audiind informația judecătorului-raportor, argumentele expuse de părți în proces, avînd în vedere materialele dosarului,

Curtea Constituțională

a constatat:

Întru executarea Hotărîrii Guvernului nr. 767 din 10 decembrie 1993 "Cu privire la unele măsuri de îmbunătățire a activității comerciale a piețelor colhoznice din raza teritorială a primăriilor orașelor***", modificată prin Hotărîrea Guvernului nr. 213 din 4 aprilie 1995***, și întru perfecționarea gestionării proprietății de stat din raza teritorială a Primăriei municipiului Chișinău, Guvernul, prin Hotărîrea nr. 1147, a decis să transmită hotelul "Meridian" (strada Tighina nr. 42) de la balanța Uniunii Asociațiilor de Consum din Moldova la balanța Primăriei municipiului Chișinău pentru amplasarea în încăperile lui a subdiviziunilor poliției municipale. Biroul de Inventariere Tehnică a fost obligat să perfecteze certificatele titularilor de proprietate conform actelor normative în vigoare și prevederilor hotărîrii sus-numite.

** Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1993, nr.12, art.394.

*** M.O., 1995, nr. 25-26, art. 194.

În opinia autorului sesizării, Hotărîrea Guvernului nr. 1147 a fost adoptată contrar prevederilor Constituției și urmează să fie declarată drept neconstituțională, întrucît au fost încălcate principiile constituționale privind separația și colaborarea puterilor; dreptul la proprietatea privată și protecția acesteia; economia de piață, care în Republica Moldova este de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă; asigurarea de către stat a reglementării activității economice și a administrării proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii; ocrotirea proprietății de către stat (art. 6, 46, 126, 127 din Constituție).

Analizînd argumentele autorului sesizării, Curtea Constituțională a stabilit că problema din Hotărîrea Guvernului nr. 1147, abordată de autorul sesizării, ține de respectarea principiilor constituționale în statul de drept - Republica Moldova, și deci este o problemă juridică de ordin general. Generalitatea problemei este determinată în cazul de față de măsura în care acțiunile Guvernului - emiterea Hotărîrii nr. 1147 - corespund atribuțiilor, obligațiilor sale constituționale în domeniul asigurării reglementării juste a corelației dintre proprietatea publică și privată.

Supunînd controlului constituționalității actul adoptat de Guvern, Curtea Constituțională reține următoarele.

1. Prin adoptarea Hotărîrii Guvernului nr. 1147 proprietatea privată, ce aparține Uniunii Asociațiilor de Consum din Moldova, de jure a fost transformată în proprietate de stat (publică). Această concluzie se desprinde din însăși Hotărîrea Guvernului nr. 1147, prin care transmiterea hotelului "Meridian" s-a făcut întru perfecționarea gestionării proprietății de stat din raza teritorială a Primăriei municipiului Chișinău. Legea Supremă a Republicii Moldova, prin dispozițiile art. 46 alin. (1) și (2), prevede expres că: dreptul la proprietatea privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate; nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreptă și prealabilă despăgubire.

2. Relațiile de proprietate pe întreg teritoriul Republicii Moldova, conform art. 4 din Legea nr. 459-XII din 22 ianuarie 1991 "Cu privire la proprietate"* , se reglementează prin aceasta, în conformitate cu Constituția. Raporturile de proprietate, neprevăzute în legea menționată, se reglementează prin alte acte legislative ale Republicii Moldova, emise în conformitate cu ea, iar în cazurile prevăzute în aceste acte - și prin hotărîrile Guvernului Republicii Moldova.

* M.O., 1991, nr. 3-4-5-6, art. 22.

Dreptul de proprietate al Uniunii Asociațiilor de Consum din Moldova, fiind recunoscut și ocrotit de Legea "Cu privire la proprietate", ține de regimul juridic general al proprietății, care, potrivit art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție, se reglementează prin lege organică adoptată de Parlament. Guvernul, însă, adoptînd Hotărîrea nr. 1147 privind hotelul "Meridian" (proprietate a "MOLDCOOP"-ului), a încălcat acest principiu constituțional.

În cazul dat, Curtea Constituțională constată imixtiunea Guvernului în atribuțiile Parlamentului, ceea ce contravine principiului constituțional privind separația și colaborarea puterilor legislativă, executivă și judecătorească în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit art. 6 din Constituție.

Deci, neavînd dreptul de a administra bunurile Uniunii Asociațiilor de Consum din Moldova, Guvernul, adoptînd Hotărîrea nr. 1147, a ignorat regula generală stipulată în art. 102 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia actele Guvernului se emit prin organizarea executării legilor.

3. Hotărîrea Guvernului nr. 1147 a fost adoptată întru executarea Hotărîrii Guvernului nr. 767 din 10 decembrie 1993 "Cu privire la unele măsuri de îmbunătățire a activității comerciale a piețelor colhoznice

din raza teritorială a primăriilor orașelor", modificată prin Hotărîrea Guvernului nr.213 din 4 aprilie 1995. La 2 iulie 1998 Curtea Constituțională, prin Hotărîrea nr. 20** , a declarat neconstituțional alin. (1) pct. 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 213 din 4 aprilie 1995 "Privind operarea unor modificări în Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 767 din 10 decembrie 1993". Astfel, Curtea Constituțională menționează că la momentul examinării cauzei Hotărîrea Guvernului nr. 1147 este neconstituțională, deoarece fondul actului contestat se bazează pe prevederi deja recunoscute neconstituționale. Această concluzie se bazează pe dispozițiile art. 140 alin. (1) din Constituție, conform căruia legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărîrii corespunzătoare a Curții Constituționale.

** M.O., 1998, nr. 69, art. 30.

Pentru considerentele menționate și călăuzindu-se de art. 135 alin. (1) lit. a), art. 140 din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțională Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1147 din 10 decembrie 1997 "Cu privire la hotelul "Meridian".
2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 21 septembrie 1999.
Nr. 46.